

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 180, za pol leta K 90, za četrt leta K 45, za mesec K 15, za Nemčijo celo leto K 216, za ostalo tujino v Ameriko K 240.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani, Franciška ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

haja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciška ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x 66 mm po K 120. Uradni razglaš, poslan ter noče isti prostor K 160. Pri večjem naročilu popust.

Plebiscit na Koroškem ali klerikalizem se otresa grehov.

Takrat, ko je bil v Ljubljani cirkus Barnum, so delali zanj po mestnih ulicah pisani jezdecji raznih polt: in z bobnom reklamno. Tako delajo sedaj klerikalci reklamo za svoj politični cirkus. Reklama je navadno pretirana, pri cirkusih nerealna, pri klerikalcih pa lažnjiva. »Slovenec« in »Večerni list« vodita proti nam že nekaj mesecev hud, nelojalen in nestvaren boj, in sicer sta pričela najprej rogoviliti proti zastopnikom v narodnem predstavništvu, potem z agitacijo za komunizem, še kasneje pa zaradi stanovanske odredbe in volilne pravice za žene. V tem boju so klerikalci popolnoma pogoreli, ker smo jim temeljito dokazali, da lažejo o naši stranki. In sedaj, ko je ves ta njihov napad ponesrečil, so zagnali nov krik, češ, da socijalna demokracija dela na Koroškem s celovškimi meščani proti Jugoslaviji. To je pač samo nova nesramnost, ki za služi, da poteka izpod blagoslovljenega peresa in nam ne bo težko parirati tudi to insinucijo, ki nima drugega namena, kakor obrekovati našo stranko in delavstvo.

Nimamo prostora, da bi danes odgovarjali na posamezne obdolžitve. Treba pa je povedati, kakšno je naše stališče v tem vprašanju in pa, kako delajo meščanske stranke na Koroškem — za plebiscit. Ta snov je zanimiva in kruto obsoja taktiko naših obrekovalcev.

Naša stranka je izdala okoli novega leta posebno proklamacijo za Koroško glede plebiscita. Vsebinsko nam danes ni treba ponavljati, ker bomo imeli še priliko, da izpregovorimo o njej.

Kako delajo meščanske stranke na Koroškem?

Nestete grehe so napravili v plebiscitnem vprašanju na Koroškem zlasti klerikalni mogotci, ki so pričeli sedaj z gonjo proti nam, da bi odvrgli krivdo od sebe. Samo nekoliko si oglejmo to delo, ker nam ni vseeno, ali pripadajo koroški Slovenci Jugoslaviji ali pa avstrijski republiki. To vprašanje je važno za narodnokulturnega stališča, in ne manj za gospodarskega vidika, ker je tam nekaj industrije in rudnik, ki jih Jugoslavija potrebuje. Če smo hoteli pridobiti te rojake na Koroškem je morala biti naša taktika pametna, spravljiva, ljubezna in odkrita. Pomislimo samo, kako so bili Korošci vzgojeni: Poznali so socialiste in liberalizem; nemško občevanje jim je bilo privzgojeno, ker so to zahtevali njih gospodarski odnosi z Nemci, ki so pridobili gospodarsko oblast nad njimi. Naklonjeni so bili torej Celovcu. Naši politični vzgojitelji so pa pošiljali tja »Sokole« in »Orle«, da so razvneli nacionalno hujskanje, ki je bilo v tem primeru najmanj potrebno. Naša stranka je rekla, organizirajmo delalno kulturo, pokažimo, da hočemo s Koroškimi rojaki dobro izhajati, povejmo temu ljudstvu, da so naši interesi skupni. Ta naš poziv pri naših meščanih ni našel odziva. Klerikalci so pričeli boj proti socialnim demokratom v cerkvi in zunaj nje. Hoteli so razgnati tudi obstoječe naše organizacije, dasi

velika večina delovnih slojev pripada naši stranki. Tako je borovelski župnik zahteval, da Narodni svet razžene našo organizacijo, čemur se je uprlo nekaj članov Narodnega sveta. Nastavljali so sekvestre, ki niso pošteniaki: med njimi celo take, ki so že zakrivil precejšnje pomevle (Velikovec), bili so nezmožni in v pohujšanje V Železni Kapli so v sekvetrični gostilni žrili cele noči, dočim se je proti drugim gostilničarjem drakonično postopalo. Nekega Škofjeločana so rodoljubi okradli najprej, potem ga denuncirali, da je »Nemec«, in zahtevali, da se ga iztira. Prepovedovali ste nam shode, ki smo vladno občevali z ljudmi, brez vzroka sami ste pa uganjali agresivno klerikalno politiko, ki koroško ljudstvo naravnost odbija. Posameznim podjetnikom in sekvestrom ste naročili, da morajo zahtevati od delavcev izjave, da bodo glasovali v vašem smislu. V Podgorju je dobil Narodni svet živila pa jih delavcem ne sme deliti, če se to ne vda klerikalnemu pritisku. V nešteti drugih primerih so naši zaupniki intervenirali proti krivicam, ki ste jih delali. In če bi hoteli govoriti o tihotapstvu, bi tudi še lahko kaj povedali. Namesto, da bi prepričevali, se priljubili, delate tako! Žal, nimate zmisla!

Namesto da bi pokazali, jugoslovane kot inteligentne, demokratične ter koncilijantne narod, ste mu jemali ugod. V vas Korošci niso mogli videti naše prave duše, našega pravega demokratičnega bistva.

Našteli smo samo nekaj dejstev in že ta so taka, da spozna iz njih vsak lajik, kako nespametno ravna. Psi se pokaže palica in se mu ukaže. Sloveku, ki je naš brat, se da roka.

Najnovejši čas so pričeli na Koroško djaške izlete. To podjetje bi bilo navedeno. Ali eno se je pri tem prezelo, Ljubljani bi se bilo moralo povedati, da pridebiva na svojih izletih koroške sosedje z ljubeznostjo, da nai nikier ne zbuja s sovražnimi klci vznemirjenja, kakor se je baje primerilo.

Agitacija za plebiscit na Koroškem je v slabih rokah, ker je v klerikalnih. Klerikalci lomijo svoja koplja za klerikalizem, drugo jim je hekuba Razvneli so strasti proti sebi, niso pa pospeševali treznost in ne pojasnjevali bistvo nove države.

Na vse očitke, da so naši slovenski sodrugi v zvezi z nemškimi meščanskimi Celovčani, daso nemški bogataši in meščanski hujskači pripadniki naše stranke, smo že odgovarjali in menimo, da označimo te laži za danes doveli, če približimo, da je »Slovenec« zopet lagal in ponovil samo nekoliko drzneje »Mirove« laži.

To smo morali zabeležiti, dasi ne radi, ker druge obrambe proti žegnanim lažem nimamo. Krivci, spoštujte vendar že božjo hčerko: resnico, in zapomnite si, da za vaše neumnosti in nepoštenosti, ki jih delate na Koroškem, mi ne moremo biti odgovorni. Kozel ne spada v zelinkvi na ne kot agitatorji za plebiscit. Sklonite se in se potrkajte na prsi: nostra culpa maxima!

Lažejo.

»Slovenec« z dne 23. t. m. piše v svoji razpravi o dostojnosti: »Imamo trdno prepričanje in mirno zavest, da smo od postanka stranke (SLS) demokratičnega načela v vprašanju volilne pravice, dosledno zagovarjali in tudi borili se za vsesplošno volilno pravico? — Naj »Slovenec« dokaže, da ne odgovarja resnici njegova trditve! — Že l. 1905. je tedaj deželni poslanec delavskega mesta Idrije po naročilu svojih volivcev stal v deželnem zboru in

predlog o uvedbi splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice po proporcionalnem sistemu za vse javne zastope — torej tudi za občine in deželni zbor. Predlog je propadel, ker ni bilo med vsemi poslanci, tudi med onimi od klerikalne stranke, niti enega, ki bi zanj glasoval! Klerikalci so se iz predloga, oziroma iz vsesplošne volilne pravice celo norčevali, čemur dokaz je »Slovenec« članek z duhovitim naslovom »Tingl tangl«, kjer se dr. Lampe norčuje iz zahteva ljudstva! Zapisniki deželno-

zbornih sej dokazujejo, da je isti poslanec enak predlog večkrat ponovil, a proti so vedno govorili in glasovali poslanci SLS! Vzemite v roke zapisnike deželnozbornih sej, pa se prepričate, koliko resnice je na »Slovenčev« trditvi, da so klerikalci od postanka stranke pa do danes dosledno zagovarjali in tudi borili se za vsesplošno volilno pravico! Lažejo! Za tako volilno pravico so sedaj le za to, ker mislijo, da jih bodo tercijalke rešile. Proti pa so bili vedno, ker jim je bila v nevarnosti korist stranke! Lagali so in lažejo!

Janez Kalan piše v sobotnem »Večernem Listu« na naš naslov: »Vi pravite, da sem jaz prepričan da naši listi lažejo. Oprostite, jaz o tem nisem prepričan... Če mi kako laž naših ljudi dokažete, jih bom jaz sam prijel in zahteval, da naj nikar ne delajo sramote krščanskemu imenu...«

Mi smo zgoraj dokazali, da »Slovenec« in njegovi ljudje lažejo. Radovedni smo, kako jih bo Kalan prijel in kako popravijo sramoto, ki jo delajo krščanskemu imenu!

Sicer pa: primi jih ali ne primi — lažnik je lažnik in lažnik ostane! —

Avstrijski zakon za služkinje.

Naiveč zlorabljanja, omalovaževanja in poniževanja s strani delodajalcev utrpe hišni posli. Dočim ima ostalo delavstvo kolikorotliko za siho urejeno službeno razmerje, so hišni posli še vedno igrači v rokah delodajalcev. V Nemški Avstriji je socijalna demokracija slednjič prodrla s svojo zakonsko predlogo o ureditvi službenega razmerja poslov do delodajalca. S prvimi matem t. l. je stopil zakon v veljavo. Da tudi mi pobližje spoznamo ta zakon, navajamo glavne in najvažnejše določbe tega zakona, ki velja za vse kraje z naj 5000 prebivalci in tudi za postrežnice.

Zakon določa, da se mora izplačati poslu plača najpozneje prvega vsakega meseca. Najmanjša doba počitka je za posle določena na 11 ur dnevno (od 9. ure zvečer do 6. ure jutraj, dve uri: opoldne je počitek). Poslom pod 16. letom starosti je treba dati 14 ur počitka (od 8. ure zvečer do 7. ure jutraj in tri ure opoldne). Vsa nujna dela, ki jih opravlja posli med časom svojega počitka, se morajo posebej nagraditi. Posel ima vsako drugo nedeljo pravico do 8 ur trajajočega prostega popoldneva, pričeni od 3. ure popoldne, ter vsak teden po enkrat popoldne do 4. ure prost izhod (od 3. ali 5. ure dalje). Poleg tega se mora poslom dati čas za opravljanje verske dolžnosti, kar pa ni vsteto v že navedeni prosti čas. Po enem letu službovanja ima posel pravico do osemnedevnega plačanega dopusta, pri čemur dobi še polovico svoje mesečne plače posebej kot nadomestilo za hrano in stanovanje. Po dveh letih pristaja 14 dnevni dopust z celomesečno plačo kot doklado, po petih letih pa tritedenski dopust z doklado eno in pol mesečne plače. Doklade je treba izplačati pred nastopom dopusta. Če je bil posel pred nastopom dopusta odpuščen zaradi tega, da bi mu ne bilo treba dati do-

pusta, se plača in doklade morajo vseeno izplačati. Če je posel odpovedal službo sam ali je bil po pravici odpušen, nima pravice do pristojbin, določenih za dopust. V slučaju boleznij je delodajalec dolžan poslu preskrbeti brezplačno zdravniško pomoč in brezplačna zdravila. Plačo je treba izplačati najmanj za prvih 14 dni boleznij in če služba traja že 6 mesecev, za cel prvi mesec boleznij. Poleg plače pristaja za časa boleznij tudi hrana. Če je posel v bolnici, mora delodajalec plačati vse stroške in hrano v bolnici za štiri najst dni ali za štiri tedne. Če pa je vsled kake nesreče (potovanje k pogrebu) zadržan od dela, mu pristaja plačilo plače in hrane za 14 dni ali en mesec. Za nezgode lahko delodajalec zavaruje posla, s čemur se reši dolžnost jamstva. Če oziroma delodajalec na deželo, se posla ne more prisiliti, da gre zraven in mu pristojna plačilo plače in hrane. Rok za odpoved službe je 14, najmanj pa 7 dni. Za časa odpovednega roka se mora dati poslu v dveh delavnikih na teden 4 ure prostega časa za poiskanje druge službe. Poslom, ki so že 10 let v službi in se jim služba odpove, pristaja polna trimesečna plača in četrtina drugih letnih dohodnin (doklad za časa dopusta, božične plače). Odpravnina po 11 letih službe je za 5 odstotkov višja in nato po vsakem nadaljnjem letu še za 5 odstotkov. Poselske knjižice so odpravljene in nadomestene s službenim listom s fotografijo. Izprijčevalo mora vsebovati le dobo službe in vrsto dela (dostavki: marljiv, pošten itd. se ne smejo več vpisavati). Službene liste izdaja občina, kjer posel služi. Hišni posli se smatrajo za podnajemnike. Procesov hišnih poslov ne rešuje več policija, temveč okrajna sodnija. Za domače učiteljske vzgojiteljice in nastavljenke obstojajo posebni predpisi.

SHODI DOVOLJENI.

Belgrad, 24. Minister za notranje posle je dovolil prirejanje političnih zborovanj v Hrvatski in Sloveniji.

ZVIŠANJE PLAČ DRŽAVNIM NAMESČENCAM.

LDU Belgrad, 21. Včeraj dne 20. t. m. je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 10.30 do 13.30. Na tej seji so se razpravljala mnoga važna vprašanja, med katerimi je bilo tudi vprašanje 25 odstotnega poviška uradniškim dokladom za mesec junij.

LDU Belgrad, 21. Finančni minister je povišal vsem uradnikom in neuradnim nameščencem njihove dohodeke za 25 odstotkov, tako da bodo imeli sedaj višji uradniki 25 dinarjev dnevno, nižji 20 in nazkazni nameščenci 12 in pol dinarjev dnevno. To velja le za uradnike in nameščence v državi.

ZVIŠANJE DOKLAD DRŽAVNIM UMIROVLJENCEM.

LDU Belgrad, 21. Finančni minister je povišal umirovljencem doklade za mesec junij t. l. Odslej se ne bo več gledalo na to, ali imajo umirovljenci tudi postranski zaslužek ali ne.

RAZVELJAVLJENJE SEKVESTROV.

Belgrad, 24. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklenilo razveljaviti 3. novembra 1912 određene sekvestre nad lastnino, pravicami in interesi državljanov neprijateljskih držav na onem ozemlju bivše Avstro-ogrške monarhije, ki pripada Jugoslaviji. Sekvestri se razveljavijo tudi pred ratifikacijo mirovne pogodbe, toda le sub titulo juris, ako na tem interesirane osebe izjavijo, da ne zahtevajo odškodnine in da z razveljavljenjem sekvestrov nimajo stroškov. Razveljavljenje pa se ne nanaša na pravice in interese, kakor to predvideva član 208. mirovne pogodbe.

NOVA ITALIJANSKA VLADA.

LDU Rim, 21. (Dun KU.) Agenzia Stefani poroča: Novi kabinet je sestavljen takole: predsedstvo in notranji posli: Nitti; zunanje stvari: Scialoja; kolonije: Ruini; zaklad: Schanzer; finance: Nava; dela: Teno; poljedelstvo: Micheli; industrija: Abbiato; pravosodje: Falcioni; vojna: Rodino; mornarica: Cecchi; pouk: Torre; odrešene pokrajine: Ladegna; pošta: Paratore.

IZ ČEHOSLOVŠKE.

LDU Praga, 22. (ČTU.) Včeraj je bila konferenca koalicijskih strank glede sestave novega kabineta in glede večine. Dosegel se je sporazum v tem smislu, da se odgodi končnoveljavna ureditev večinskega vprašanja. Dotlej ostane v veljavi sedanje razmerje strank v vladi, toda s potrebno izpremembo.

RUSKO POLJSKO BOJIŠČE.

LDU Moskva, 22. (Dun KU Brez žično.) Frontno poročilo z dne 22. t. m.: Na zapadni fronti so rdeče čete pričele splošno ofenzivo 65 vrst čuroko. Sovražnik se povsod umika. Privdli so mnogo jetnikov. Bolj proti jugu so rdeče čete prekorčile Berezino. Pri Plotsku so vzele sovražniku velike zaloge vsake vrste. Pri Borysovu so rdeče čete prekorčile Berezino in odkorakale proti zapadu. Na južnozgodni fronti prodirajo dalje.

SOLIDARNOST PROLETARIJATA.

London, 22. Izvrševalni svet narodnega železničarskega združenja je sklenil, pozvati svoje člane, za braniti prevažanje vojnega gradiva, ki je namenjeno za boj Poljakov proti ruski vladi.

VOJNO STANJE MED ZEDINJENIMI DRŽAVAMI IN NEMČIJO PRENEHALO.

LDU Pariz, 22. (Dun KU.) Kakor poroča »Matin« iz Washingtona, je reprezentacijska zbornica včeraj sprejela resolucijo Knoxovo, kjer se izjavlja, da je prenehalo vojno stanje z Nemčijo.

Novice.

— Nova zgradba za parlament. V Belgradu bodo začeli graditi novo poslopje za parlament. Stroški zgradbe so preračunjeni na 4 milijone 279.890 dinarjev (ca 17 milijonov K).

— Belgrajska občina je znižala ceno masti v svojih prodajalnicah od 13 na 12 dinarjev za kilogram.

— Na Brionskih otokih pred Puljem so zgozele vse velike kope in postale pomorskih letal. Požar je bil velikanski. Vzrok požara je neznan.

— Proračun Trsta. Kakor poročajo listi, izkazuje proračun za občino Trst za leto 1920 61.549.221 lir dohodkov in 87.872.600 lir izdatkov, torej primanjilja 26.323.379 lir. Za pokritje ogromnih izdatkov je v proračun med dr. postavljeno znatno zvišanje mestnih naklad. Zvišajo se vse naklade na davke na stanovanja, vojne dobičke, prirastke na vrednosti, tantijeme, trgovine in obrti, na predmete razkošja, pse, klavirje itd.

— Maksimalne cene za sadje v Čehoslovaki. Čehoslovaki minister za prehrano, je določil cene za sadje na drevju za kg mehkega sadja 60 vin. Za kg trdega sadja pa 70 vin.

— Kako se D'Annunzio prehranjuje. Listi poročajo, da so se d'Annunziji arditii skrivoma utihotapili na neko ladjo pomorske družbe »Adrija«, ki je iz Trsta vozila živila v Palermo. Ko je bila ladja na potu, so arditii prisilili ladjinega kapitana, da je moral z ladjo na Reko, kjer so živila kratkoma konfiscirali.

— Goljuflja s klobasami na Dunaju. Nek prekajevalec Neuberger je na Dunaju prodajal klobase, ki so bile natlačene z razsekajano konjsko kožo z dlako vred. Mesarja so zaprli.

Dnevne vesti.

Protič in dr. Tavčar.

Zagrebska »Narodna Politika« poroča, da obišče Protič na svojem potovanju tudi ljubljanskega župana g. dr. Tavčarja. List pravi, da radikalnem imponirajo Tavčarjevi članki o ustavi v »Slovenskem Narodu« ter se hoče z njim posvetovati in dogovoriti nadaljno politiko, ki utegne biti prav blizu Tavčarjevi politiki.

Vsem dopisnikom. Da se izogne-
mo poštnim kaznim, naznanjamo, da
se morajo navadna pisma frankirati
po 1 K, dopisnice vseh vrst pa po
60 vin.

Birokracija pošne uprave. Pošt-
na uprava je čez noč podražila pošt-
no pristojbino za navadno pismo od
30 vin. na 1 K in za dopisnice od 15
vin. na 60 vin. Ta korak od pošne
uprave ni mogoče opravičiti. Kadar
gre za podražitev pristojbin, je mo-
goče storiti to čez noč, če pa pošni
uslužbenci zahtevajo kako zboljšanje,
se pa njihove zahteve zavlačuje me-
sece. Preje je bila navada, da se je
nameravalo podražitev naznanilo
vsaj 14 dni prej, sedaj pa kar čez
noč: če se pa pravilno ne frankira, je
pa treba od vsakega pisma plačati
kazen. Malo več pameti in razuma bi
bilo že treba, predno se kaj takega
ukrene. Naj bi poštna uprava ugodila
najprej zahtevam poštnih uslužben-
cev, ki stradajo, ter potem povišala
pristojbine, v kolikor so upravičene.

Enketa o delavskih vprašanih v
Zagrebu je bila v četrtek dne 20. t.
m. zaključena. Na enketo se je raz-
pravljalo o delavskih zbormah, o
posredovalnicah za delo, o delavskih
obrtih nadzornikih, o pravilniku k
psemurnem delavniku, o delavskih
zaupnikih in o poravnalnem in razso-
jevalnem uradu v delavskih zadevah.
O uspehu te konference bomo poro-
čali.

Za časnikarsko svobodo kritike.
»Beogradski Dnevnik« se zavzema
za to, da bi se naj časnikarje za nji-
hovo politično kritiko zagotovilo
enako varstvo zakona kakor ga
imajo poslanci, ki jih radi govorov v
parlamentu ne morejo klicati pred
sodišča, brez varstva njihove kritike
ni demokracije. Položaj časnikarjev
je podoben položaju poslancev, ker
pišejo kot politični kritiki. Res je, da
morejo napraviti pogreške, kakor jih
tudi delajo poslanci, toda to bi bila
manjša škoda kakor pa v primeru, da
bi se predstavniki javne besede pre-
ganjali, kakor se to godi v reakcio-
narnih državah.

Popis prebivalstva mesta Ljub-
ljane. Na podlagi § 12. naredbe de-
ž. vlade za Kranjsko z dne 28. marca
1913, dež. zak. št. 13, odreja po-
litijsko ravnateljstvo splošni popis
vsega prebivalstva ljubljanskega po-
litijskega okoliša, to je v mestni ob-
čini Ljubljani, v občini Zg. Šiška
Vrh in Moste. Hišni posestniki se po-
zivljajo, da takoj prevzamejo med
uradnimi urami, to je od 8.—12. ure
na bližnjih policijskih stražnicah ali
pa v zglasilnem uradu policijskega
ravnateljstva brezplačno tozadevne
tiskovine, to je hišne pole in izkaze
stanovalec in jih izpolnijo ali pusti-
jo izpolniti po vsebini poduka in na-
vodila teh tiskovin. Pravilno in do-
bro čitljivo izpolnjene hišne pole in
stanovanske izkaze je tekom 3 dni
vrniti bližnji policijski stražnici ali pa
zglasilnemu uradu policijskega ra-
vnateljstva med uradnimi urami, to je
od 8.—12. ure. Hišni gospodarji,
njih oskrbniki, družinski poglavarji
in drugi obvezanci, ki ne bi temu
razglasu točno zadostili, se bodo
kaznovali v smislu ministrskega na-
redbe z dne 2. aprila 1858, drž. zak.
št. 51 z globo od 10—4000 K oz.
zaporom od 1 dneva do 14 dni. Pri-
pomniti se, da je točna izvršitev tega
razglašja potrebna radi državnega
delovanja in v interesu prebivalstva.

Naknadna zamenjava krosnik
bankovcev za zamudnike se vrši po
odredbi g. finančnega ministra dne
30. in 31. maja ter 1., 2. in 3. junija t.
l. Zamenjavali se bodo samo bankov-
ci po 1000 K, 100 K, 50 K in 20 K, ki
so pravilno kolkovani. Falsifikati se

ne bodo zadrževali, marveč zavrača-
li. Zamenjanje se vrši pri vseh davč-
nih uradih in pri finančni deželni bla-
gajni v Ljubljani. Denarni zavodi ne
bodo zamenjavali (tudi podružniči
avstroogrške banke v Ljubljani in
Mariboru ne). Kdor na tudi še ta rok
zamudi, naj pozneje nikar ne vplava
prošnje na finančno ministrstvo, ker
se take prošnje kratkoma ne bodo
reševale, marveč vračale nerešene.

Prošnje za naknadno kolkovanje
bankovcev. Ministrstvo za finance
objavlja, da bode reševala te pro-
šnje posebna komisija treh oseb pri
generalnem inspektoratu tega min-
istrstva pa samo, v kolikor so bile
prošnje vložene pravočasno, to je do
števši 10. marca t. l. Prošnje, ki so
se vložile še le pozneje, se ne bodo
jemale v pretres.

Kdo navila cene? z ozirom na
enako nazvani članek objavljen dne
19. t. m. v 114 številki cenjenega Va-
šega lista Vas na podlagi § 19. tiskov-
nega zakona naprošamo, da izvolite
v prihodnji številki cenjenega Vaše-
ga lista na istem mestu in z istimi
črkami objaviti naslednji popravek:
Ni res, da zastopniki »Ekonom« z
vso silo in z vsemi sredstvi pritiskajo
na kmete, da morajo prodajati po naj-
višjih cenah, pač pa je res, da mi to-
zadevnih zastopnikov sploh nimamo
in torej insinuirani dejanj sploh za-
kriviti ne moremo. Tudi ni res, da je
»Ekonom« pokupil vsa živila po
kmetih, ter pred kratkim izvozil na
en dan 6 vagonov fižola, pač pa je
nakupil vsega skupa le štiri vagonce,
ter ga nabavil svojim članom za se-
me družega pa sploh na kmetih ni
kupil ter zlasti z mlekom nimamo
nobenih stikov, tudi ni res, da mu
navilamo cene, pač pa je res, da smo
gori navedeni soli, in sicer 90 vago-
nov, ki smo jih vrgli naenkrat na
trg, znižali cene od 4 K 50 vin. na
debelo na 3 K. — »Ekonom« d. d.

Mesto koncertnega vodje raz-
pisuje Glasbena Matica v Ljubljani.
Glasbenike, ki so usposobljeni voditi
vokalne in instrumentalne koncerte
na umetniški višini, vabi in prosi od-
bor Glasbene Matice, da vložijo za
devne prošnje z dokazili svojih studi-
j in spridevali o svojem dosedanjem
umetniškem delovanju najkasneje do
15. junija 1920 na Glasbeno Matico v
Ljubljani. Natčajneje informacije
daje interesentom ustno ali pismeno
ravnateljstvo Glasbene Matice v
Ljubljani. Nastop službe 1. septembra
1920.

Iz pisarne dramskega gledališča.
Vsa društva, organizacije in privatne
osebe naj blagovolijo nemudoma vr-
niti vse izposojene knjige, igraške,
uloge, note. Arhiva manjka dosedaj
okoli 200 del, ki so bila vsa izposo-
jena, a ne vrnjena. Gledališče trpi
vsled tega ogromno škodo in v bo-
doče ne bo več izposojalo svojega
materijala.

Himen. V sredo dne 26. maja ob-
hajata naš vrtil sodrug in zavedni
stanovski tovariš Josip Sater stroje-
vodja lužne železnice, in soproga,
petindvajsetletnica njune poroke. Ker
zaradi bednega položaja in žalostnih
dogodkov zadnjih dni, ne moremo
prirediti slavljenčema za srebrno po-
roko častnega večera, vsi njegovi
priatelji njemu in soprogi tem potom
čestitajo, želeč jima še mnogo let
sreče in zdravja ter kličejo Tebi in
soprogi trikratni bratski »živijo!«

Zahvala. Podpisana se zahvalju-
jem za sprejeta darila za časa moje
bolezni, podarjena od stavbinskih
delavcev: Vidmar Ant. 10, Gabrovac
Iv. 30 K, Novak Jos. 20 K in Čok Iv.
20 K. — Marija Miklavčič, Ljubljana.

Prvenstvene tekme. V nedeljo so
se začele prvenstvene nogometne

tekme za Slovenijo. Izid med Slova-
nom in celjskimi atletiki 2 : 2; med
Ilirijo in Rapidom iz Maribora 10 : 0
(za Ilirijo). Rapid je popolnoma brez
kombinacij; v ponedeljek je bila tek-
ma med Ilirijo in celjskimi atletiki. Izid
je bil 10 : 0 (za Ilirijo). Izid tekme
med Slovanom in Rapidom iz Marib-
ora 3 : 0 (za Slovana). Ilirija je oba
dneva igrala zelo lepo, in tudi Slovan
se je, posebno v ponedeljek, potrudil.
Celjski atletiki in Rapid iz Maribora
sta precej enaka ter ne razpolagata
s kombinacijami.

Citajte! **Sirite!**
= NAPREJ =
edini socialist. dnevnik slovenski.

Gasilci tobačne tovarne v Ljub-
ljani prirediti ob priliki 40 letnice
svojega delovanja dne 4. julija 1920
na vrtu restavracije g. Slamiča (pri
Bobenčku) na Glinah-Viž vrtno ve-
selico. Prosi se, da gasilna društva
na ta dan vsled lažjega udeležanja te
prireditve opuste svoje prireditve —
Odbor.

Iz stranke.

VSEM, KI ŽELE DVIGNITI LJUD-
SKO IZOBRAZBO!

Po zasebnih omarah se valja
mno go knjig, ki bi dobro služile ljud-
ski izobrazbi, če bi bile uvrščene v
knjižnice naših podružnic. Mrtev ka-
pital je to, dvignite ga! Posebno pa
velja to za tiste, ki vliho svoje no-
sove nad »podvitanostjo« ljudstva.
— Knjige, brošure itd. sprejema: De-
lavska izobraževalna zveza »Svoboda«
v Ljubljani, Selenburgova ul. 6.
Dopise na centralno tajništvo
JSDS v Ljubljani, Selenburgova ul.
6. II nads. naslavljajte takole: Cen-
tralno tajništvo JSDS v Ljubljani.
poštni predal 163.

Spominjajte se sklada za
svoje padlih žrtev.

Iz Slovenije.

Kočevje. (O »kočevski re-
publiki«) V »Jugoslaviji« z dne
15. t. m. je pod naslovom »Republika
Kočevje« priobčena čudna pravljica
iz zadnjih dni. Vzpričo tako hudobno
neumnega zavijanja resnice se člo-
vek, ki le to sam videl, ne more do-
volj zgrazati nad propadlostjo onega
dopisnika, ki bi se rad na ta način
prikupil gotovim krogom. Vsakdo v
Kočevju, ki je bil priča dogodkom, bo
vedel sedaj soditi o morali tega lakaf-
skega vira, ki more priobčiti take
zlobne laži. Ker pa je tudi ljudstvo
izven Kočevja čitalo in morda verje-
lo to laž, je potrebno, da se resnici
na ljubo stvar javno pojasni. Na ka-
ko ustanovitev »republike Kočevje«
ni nobenemu občanov prišlo niti na
misel. Občinstvo je vsekakor le z
zanikanjem sledilo z železničarji so-
lidarnostni stavki rudarjev. Manife-
stacija dne 19. aprila je z obhodom
skozi mesto popolnoma mirno potek-
la. Zaznamovanje dreves za obešanje
krajevnih kapacitet si je pa zlobno
izmislila brihtna glava dopisnika »Ju-
goslavije«. Stavka je bila popolnoma
mirna, dokler se ni izvedelo, da je
vlada namesto da bi se pogajala z
železničarji, iste militarizirala. Ob
takem nasilstvu ni čudno, če je za
delavsko stvar vneti in tempera-
mentni govornik, kot je sodrug Vi-
schler, v svojem ogorčenju pri govo-
ru zaklical »živela republika« in pro-
č s farško vlado. To velja tudi glede

sodr. Novaka. Sodrug Uršič (ne Ur-
schitz) pa se je sploh vedno zelo
zmerno držal v svojih govorih. Rav-
no tako se ni pregrešil s. Rebitch,
kmetovalec, prav na nečemer s tem,
da je kmetje le opozarjal na solidar-
nost z delavci, da jim v slučaju od-
tegnjenja pomagajo z živili. Pri nobe-
nem govoru pa se ni šlišal nikak klic
po »kočevski sovjetski republiki!«
Železničarjem se pač ni čudno zdelo,
da so rudarji in drugi delavci njim v
pomoč zastavkali, ampak so to s
hvaležnostjo vzeli na znanje in se
udeleževali shodov pri rudniku. Gle-
de vlaka bodi omenjeno, da bi 1000
rudarjev pač lahko preprečilo odhod
vlaka, če bi se bilo kaj takega v re-
sni namerjalo. Nam se zdi, da so
gotovi ljudje že kar čakali, kdaj da bi
delavci pričeli kaka nasilstva v me-
stu, da bi bil dan vzrok za prelivanje
krvi! Vendar tega veselja niso do-
čakali, kar je gospodu dopisniku »Ju-
goslavije« očitno žal. Da so baje
»kurirji« donasili vesti iz Ljubljane,
o tem smo izvedeli šele od dopisnika
»Jugoslavije«. Ob prihodu vojaštva
pa se »možice« njim, kakor jih dopis-
nik »Jugoslavije« imenuje t. j. vodje
stavke niso poskrili, ampak so možko
ostali na svojem mestu na shodu
pred rudniško čakalnico, kjer so bili
deloma od orožnikov, deloma od vo-
jaštva aretovani, med tem ko so vo-
jaki vse na shodu (27. aprila) navzo-
če z nabitiimi puškami in nasajenimi
bajoneti obkolili, zastražili tudi vse
vhode v stanovanja in vse osebe te-
lesno preiskali, a seve ničesar orožju
podobnega našli — tudi po stanova-
nih ne, kljub temu, da so prav vse
prebrskali. Koga je torej razorožilo
vojaštvo, kakor piše »Jugoslavija«?
Za stavkovni sklad se je nabiralo še
pred vojaško zasedbo, in če so ne-
kateri kaj prispevali, so storili veliko
bolše delo, kakor če bi dali za nove
zvonove, za kole čežjo to začeti na-
birati glasom »Gottscheerzeitung«.
Tukajšnji »purgarji« in delavci so
glede vojaštva popolnoma mirni in
nimajo ničesar zoper njih navzoč-
nost, samo da se stroške ne naprti
njim, zoper katere se jih hoče vpo-
rabljati.

Pragersko. (Razmere na
ljudski šoli.) Ljudska šola si je
vzela od prevrata sem v zajem šol-
ski prostor za 1000 K letno. Je eno-
razrednica, čeprav smo prej imeli tu
dvorazrednico. Višji šolski svet je
bil svoj čas že naprošen, da nam da
zopet dvorazrednico, toda brez
uspeha, kajti nadučitelj iz Spodnje
Poljskave je kot gerent itd. tel stvari
zelo nasproten. Ta učitelj je zelo za-
nimiv mož. Najljubša mu je umazana
klerikalna politika, zato otroci tudi
ne napredujejo. Kot gerent ta mož
na 1. maja ni prej miroval, dokler se
ni podrla majniški mlaj, ki so ga po-
stavili fantje iz Kmetko-delavske
zveze. Izkupilek se je najbrže name-
nil v klerikalne namene. Kot naduč-
itelj je ta možakar obenem tudi nad-
zornik šole na Pragerskem. Šola je
znoraj in zunaj v najbolj zanemarje-
nem stanju. Stariši smo obupani nad
tako malomarnostjo kakršno se po-
sveča našim solam. Od učitelja V.
navedemo zanimiv slučaj, ki ga naj
objektivno presodi višji šolski svet.
Mož je zaklenil otroke v šoli od 9. do
12. ure, se odpeljal tačas v Maribor
in ko je prišel nazaj, še do 6. ure zve-

čer! Otroci so bili zaprti od 9. do
poldne do 6. ure zvečer brez jedi in
pijače. Za paznika je postavil učitelj
dva najporednejša učenca, ki sta
otroke pretepla in deklice osramo-
tla. Zahtevamo z vso odločnostjo
da se na tej šoli napravi energična
red! Prizadeti starši.

Aprovizacija.

Prodaja sladkorja. Na modni
sladkorne izkaznice se prodaja sla-
dkor v aprovizaciji na Poljanski cesti
št. 15, in sicer dne 28. maja: na št. 28
od 8. do tričetrt na 9., na št. 29
od tričetrt na 9. do pol 10., na št. 30
od pol 10. do en četrt na 11., na št. 31
od en četrt na 11. do 11., potem
na št. 32 od 11. do tričetrt na 12.,
na št. 33 od 3. do tri četrt na 4., na
št. 34 od tri četrt na 4. do pol 5., na št.
35 od pol 5. do en četrt na 6., na št.
36 od en četrt na 6. do 6. — dne 29.
maja: na št. 37 od 8. do tri četrt na
9., na št. 38 od tri četrt na 9. do pol
10., na št. 39 od pol 10. do en četrt na
11., na št. 40 od en četrt na 11. do 11.,
na št. 41 od 11. do tri četrt na 12., na
št. 42 od 3. do tri četrt na 4., na št.
43 od tri četrt na 4. do pol 5., na št.
44 od pol 5. do en četrt na 6., na št.
45 od en četrt na 6. do 6. — Nadalje
spored se objavi.

Mast in loj. Člani mestne apro-
vizacije dobe v volni prodajalni na
Poljanski cesti 15. mast in loj na ur-
kaznice mestnega magistrata. Ka-
masti stane 45 K in loja 15 K.

Poslano.*

»Mir« z dne 13. t. m. me je me-
drugim napadel, da sem izžival Slo-
vence s petjem nemških pesmi!

Izjavljam, da je to nesramna laž
krščanskih zagrizencev, kateri hoče-
jo mojo osebo oblatiti, kar se jim po-
nikdar ne posreči s takimi neumnimi
lažmi. Gospodu piscu dotičnega član-
ka na povem, da, dokler javno ne
prekličje laži v »Miru« z dne 13. t. m.,
ostane navaden lopov in nesramen
lažnivec!

Pliberk, 17. majnika 1920.

Potočnik Maks, poslovođa.

* Za vsebino je uredništvo odgovor-
no v smislu tisk. zakona.

Izdajatelj Ivan Milnar.
Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.
Tisk »Ucit. tiskarne« v Ljubljani.

Pekovski pomočniki vsestransko izveščajo
se sprejmejo takoj. Po-
nudbe s pričetki na V. Blajak in drug.
Zdravilišče Rogaska Slatina.

Zaloga novih raznovrst-
nih dvokoles z
najboljšo pnevmatiko, posebel
plašč, zračna čreva in vanko-
vratni deli za dvokolesa in razne
stroje. — Vzemajo se tudi stara dvo-
kolesa in stroji v račun.

F. B., trgovina z raznimi stroji.
LJUBLJANA, Stari trg 28.

Slamnike

barva v vseh niansah in čisti
tovarna JOS. REICH

Kupim star baker

20 do 80 K kg ter izdelujem kotle za žganjekuho.
Lovro Tomažič, Maribor, Sodna ul. 24.

Trgovina z železino		Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5				priporoča		Beton, železobeton in vodne agencije	
Breznik & Fritsch,		v Ljubljani:				sedeže trdite in podjetja:		Inž. dr. Miroslav Kasal	
Cankarjevo nabrežje št. 1.								Hilberjeva ulica 7.	
Arhitekt in stavbeno podjetje	72	Elektrotehnični predmeti	74	Graver	77	Manufaktura in zaloga oblok	79	Prodaja in popravila pis. strojev	81
Viljem Treo		„Svetla“		A. Černe		Schwab & Bizjak		The Rex Co.	
Gospodstvena cesta 10.		Mestni trg 25.		Dvorni trg 1.		Dvorni trg 3.		Selenburgova ulica 7/1.	
Gramofoni, godbeni avtomati	76	Fotograf	75	Lesna veletrgovina	78	Tehnične potrebščine	80	Špodnja	83
A. Rasberger		Veljčan Bešter		Regovec & Comp.		Odon Koutny		F. & A. Uher	
Sodna ulica 5.		Aleksandrova cesta 5.		Kolodvorska ulica 31.		Kolodvorska ulica 37.		Selenburgova ulica 4.	
Žarnice	91	Mizarstvo	92	Oblast. konces. zavod za pokončevanje	93	Stavb. in pohištveni plekar in škar	94	Gostilna „Mali Triglav“	95
„Svetla“		Josip Slejko		Miroslav Zor		Josip Jug		Karol Cigler	
Mestni trg št. 25.		Zg. Šiška št. 82.		Kolodvorska ulica št. 30/II.		Rimska cesta št. 16.		Spodnja Šiška	
Raznoževalne aparate Opalographie in		Kleparstvo in vodovodna inštalacija		Avtomobili, motorji, kolesa, pnevmatika, avtogaraja		Pristna domača vina, najizbornejša kuhinja	226	Export čevljev	227
potrebščine k istim dobavi		Alojzije Goršič		J. Gorec		pri „Zagorjanki“		Aleksander Oblat	
The Rex Co.	223	Šp. Šiška, Kavčičeva c. 224.	224	Gospodstvena c. 14.	225	Zidovska ul. št. 1.		Sv. Petra c. št. 16.	
Selenburgova ul. 7.									
Restavracija „Maribor“		v Mariboru:				Specijalna trgovina s čevlji		Grajaki trg 1.	
Manufaktura	85	Modna trgovina	86	Nakup in prodaja posnetov	87	Specijali	88	Trgovina z molitvami blagom	89
Dragotin Jančič		Franjo Mayer, Glavni trg.		H. Havlik nasl. J. Simčič		Adolf Walpert, Aleksandrova c. 14.		Marija Slemenšek	
Aleksandrova cesta 11.		Kopač & Nifergal, Glavni trg.		Gregorčičeva ulica 6.		Ferd. Greiner, Gospodstvena c. 2.		Mala ulica 17.	
								Ham Andrej	
								Vojkova ulica 14.	